

Helsingfors/Mariehamn 1.11.2023**Nr 44/23****Hänvisning** Ålands lagtings skrivelser
18.9.2023, nr 222, 224,
och 226/2023.

Till Justitieministeriet

Ärende Utlåtande över följande av lagtinget 18.9.2023 antagna landskapslagar:

1. Landskapslag om ändring av landskapslagen om Ålands ombudsmannamyndighet,
2. Landskapslag om ändring av 4 § landskapslagen om tillämpning på Åland av rikslagar om offentlig upphandling,
3. Landskapslag om ändring av 5a och 7a §§ landskapslagen om lotterier.

Ålandsdelegationen avger i det följande ett gemensamt utlåtande över ovan nämnda landskapslagar.

Landskapslagarnas huvudsakliga innehåll

Landskapslagen om Upphandlingsinspektionen upphävs, varvid Upphandlingsinspektionens uppgifter överflyttas till Ålands ombudsmannamyndighet. Även landskapslagen om Lotteriinspektionen upphävs, varvid Lotteriinspektionens uppgifter överförs till landskapsregeringen. Dessa organisatoriska ändringar föranleder även ändringar i landskapslagen om lotterier och i landskapslagen om tillämpning på Åland av rikslagar om offentlig upphandling.

Lagstiftningsbehörigheten

Enligt 18 § 1 och 2 punkterna i självstyrelselagen för Åland har landskapet lagstiftningsbehörighet i fråga om lagtingets organisation och

---

Postadress:
Ålandsdelegationen
Statens ämbetsverk på Åland
PB 58
22101 MARIEHAMN**Telefon:**
växel 0295 017 200**Adress i Helsingfors:**
Annegatan 22 A 3
00100 HELSINGFORS

uppgifter samt val av lagtingets ledamöter, landskapsregeringen och under denna lydande myndigheter samt landskapets tjänstemän, tjänstekollektivavtal för landskapets anställda, och disciplinär bestraffning av landskapets anställda.

Det ingår således i landskapets behörighet att lagstifta om de myndigheter som ska handlägga de uppgifter som hör till landskapets behörighet. Beträffande de angelägenheter som den nu aktuella lagstiftningen reglerar konstateras följande:

Offentlig upphandling är ett rättsområde som inte omnämns i 4 eller 5 kapitlet i självstyrelselagen, vilka reglerar fördelningen av lagstiftningsbehörigheten mellan riket och landskapet. Offentlig upphandling berör dels rättsområdet främjande av konkurrens, dels är det fråga om förvaltningsförfarande. Enligt 27 § 10 punkten i självstyrelselagen har riket lagstiftningsbehörighet i fråga om främjande av konkurrens. Lagstiftningsbehörigheten beträffande förvaltningsförfarande är beroende av vem den upphandlande enheten är. Enligt vedertagen praxis har den upphandlingsverksamhet som utförts av myndigheter som hör till landskapets behörighet ansetts utgöra landskapsbehörighet.

Enligt självstyrelselagens 27 § 10 punkt utgör konsumentskyddet riksbehörighet. I självstyrelselagens 30 § 11 punkt anges dock att de uppgifter som enligt lagstiftningen om konsumentrådgivning ankommer på Konsument- och konkurrensverket ska i landskapet skötas av landskapsmyndigheterna i enlighet med avtal mellan landskapet och staten. Bestämmelsen i 7 § i landskapslagen om ändring av landskapslagen om Ålands ombudsmannamyndighet gäller enligt ordalydelsen uttryckligen konsumentrådgivning.

Lagstiftningen om lotterier och spelverksamhet berör i första hand allmän ordning och säkerhet samt näringsverksamhet, vilka områden till de delar föreliggande landskapslagstiftning berör hör till landskapets lagstiftningsbehörighet enligt 18 § 6 och 22 punkterna i självstyrelselagen.

Ålandsdelegationen konstaterar sammanfattningsvis att de förvaltningsuppgifter som nu överförs till Ålands ombudsmannamyndighet och landskapsregeringen utgör angelägenheter som enligt beskrivningen ovan hänför sig till landskapets lagstiftnings- eller förvaltningsbehörighet. I landskapets behörighet ingår även att lagstifta om inspektioner inom landskapets behörighetsområden.

Bestämmelser om avgifter finns i 19 § i landskapslagen om ändring av landskapslagen om Ålands ombudsmannamyndighet. Med anledning härav konstateras att jämlikt 18 § 5 punkten i självstyrelselagen har landskapet behörighet att lagstifta om grunderna för avgifter som uppbärs inom landskapsförvaltningen och enligt 44 § 3 mom. i nämnda lag ankommer det på lagtinget att lagstifta om grunderna för

avgifter som uppbärs inom landskapsförvaltningen. I enlighet härmed har i 19 § i nämnda landskapslag intagits en hänvisning till landskapslagen om grunderna för avgifter till landskapet.

Besvärsbestämmelsen i 7a § i landskapslagen om ändring av 5a och 7a §§ landskapslagen om lotterier överensstämmer med 25 § i självstyrelselagen.

Ålandsdelegationens utlåtande

Ålandsdelegationen har med beaktande av självstyrelselagens för Åland stadganden funnit att hinder för ikraftträdande av landskapslagarna inte föreligger.

Närvarande Ordföranden Holm-Johansson, ledamöterna Dahlén, Lampi, Leino-Sandberg och Siitari.

På Ålandsdelegationens vägnar:

Marine Holm-Johansson
ordförande

Rainer Åkerblom
sekreterare